

اگر ادعا کنیم که در همه زبان های بررسی شده مثلثای مربوط به زن، اگر نه تماماً بلکه غالباً، بر علیه زن هستند شاید سخنی به گزاف نگفته باشیم. چون در این مقاله بحث ما تنها به مثل های انگلیسی (و آمریکایی) محدود می شود، چند مورد از این مثل ها را که رایج است برای نمونه در زیر می آوریم:

Women are saints in church, angles in the streets,
devils in the kitchen, and apes in the bed.

A woman, a dog and a walnut tree; the more you
beat them the better they be.

A whistling girl and a cowering hen always come to
no good end.

A woman, a cat, and a chimney should never
leave the house.

Women and dogs cause too much strife.

Women are the root of all devils.

A woman's place is in the home.

Women are the devil's net.

حالا با وجود این زن ستیزی در مثلها، گل بود به سبزه نیز آراسته شد. برخی از افراد خوش ذوق ولی زن ستیز درصدد برآمده اند تا مثلثای رایج و مشهور انگلیسی را که موضوع آنها ممکن است مستقیماً به زن ارتباط داشته یا نداشته باشد دستکاری کنند و مثلثای تازه ای بوجود آورند که مستقیماً با زن ارتباط پیدا کند. استاد بزرگ مثل شناس جهان Professor Wolfgang Mieder استاد کرسی زبانهای آلمانی و روسی دانشگاه ورمونت آمریکا که درباره مثلثای دستکاری شده نیز صاحب نظرند و چند فرهنگ تدوین کرده اند، این گونه مثلها را ضد مثل (anti proverb) نام نهاده اند که به پیروی از ایشان در این مقاله همین اصطلاح به کار می رود. هدف این مقاله بحث درباره این گونه ضد مثلها از لحاظ تنوع موضوع و چگونگی ساخت ضد مثل بر اساس مثل در ارتباط با زن است که نقل اصل مثل و ضد مثل مبتنی بر آن را ایجاب می کند. به پیروی از مقاله اصلی که منابع آن در پایان این گفتار آمده است ضد مثلها تحت نه دسته جداگانه که هر دسته با موضوع متفاوتی

چهره زن

در ضد مثل های

انگلیسی - آمریکایی

اقتباسی احمد ابریشمی

در حالی که مردان با زور بازو یا پول در برابر زنان قدرت نمایی می کنند متقابلاً زنان سعی می کنند با ظواهر زیبایی و کشش جنسی بر مردان فائق آیند. مثلثای زیادی مؤید این نظر است. بنابراین در برخی ضد مثلثا به عواملی که به زیباتر جلوه کردن زن یاری کند اشاره شده است.

آنجا که اندام زن بویژه پاهای خوش ترکیب و گیسوان طلایی مطرح است ضد مثلثای زیر را بوجود آورده اند:

Of two evils choose the one with the better looking legs. (Of two evils choose the lesser.)*

Gentlemen prefer blonds, especially those who are married to brunets. (Gentlemen prefer blonds.)

مردان ظاهراً زنانی را که عینک به چشم دارند نمی پسندند و در این زمینه مثل *Men seldom make passes at girls who wear glasses*. را سگه زده اند. به نظر می رسد که در دو ضد مثل زیر کمی تخفیف داده باشند:

Men seldom make passes at girls who wear glasses unless they are contact lenses.

When a man make passes at girls who wear glasses it's probably due to their frames.

لواژه frames در ضد مثل بالا به هیکل و اندام دختران اشاره دارد و نه به قاب عینک آنان!

ضد مثل زیر اشاره به این دارد که زیبایی دختران پایدار نیست و باید فکری به حال خود کنند.

Boys will be boys and girls will be girls, but not forever. (Boys will be boys.)*

یک مثل فارسی هم به نقل از دهخدا می گوید: زن که رسید به بیست باید به حالش گریست.

مثلثا و ضد مثلثای زیر همه اشاره به سن و سال زن دارد و اینکه زنان بسیار بیشتر از مردان در پنهان داشتن سن واقعی خود حساسیت دارند.

Time and tide wait for no man, but time always stands still for a woman at thirty. (Time and tide wait for no man.)*

درباره زن است ارائه می گردند.

روش کار بدین ترتیب است که ابتدا مقصود و منظور و موضوع ضد مثل یا ضد مثلثای دارای یک موضوع به زبان فارسی ذکر می شود. پس از آن عین ضد مثل یا ضد مثلثا از پی می آید و بعد اصل مثلثی که دستکاری شده پس از ضد مثل مربوط در بین دو ابرو نقل می گردد. در مواردی که در برابر مثل انگلیسی معادل فارسی به تشخیص این جانب وجود داشته باشد آن مثل با علامت ستاره (*) نشانه گذاری می شود و در انتهای این مقاله در فهرست جداگانه عین مثل دوباره ضبط و معادل فارسی آن در زیر آن ذکر می گردد. ترتیب نقل معادلهای فارسی در این فهرست با همان تقدم و تاخیری است که اصل مثل در متن مقاله آمده است. باید توجه داشت که معادل فارسی هر مثل لزوماً دارای مفهوم و نقشی نیست که مثل انگلیسی بر عهده دارد. علاوه بر آن در مواردی که مثل فارسی متناسب با موضوع وجود داشته باشد که مؤید نظر و دارای پیامی باشد که ضد مثل حاوی آن است آن مثل فارسی هم بجای خود ذکر خواهد شد. یادآوری این نکته لازم به نظر می رسد که دستکاری مثل به صورتی که مقبول واقع شود و مورد توجه قرار گیرد و رایج گردد کار آسانی نیست و آنان که بدین کار می پردازند باید از ذوق و سلیقه و دانش و اطلاعات خاصی بهره مند باشند. بطوری که خواهیم دید، بازی با کلمات و استفاده از واژه های متشابه و متضاد و همآوا و بکارگیری ترفندهای زبانی متناسب با ساخت و مفهوم مثل موجب می شود که مثل به صورت ضد مثل تازه با مفهوم متفاوت و دلچسب درآید. بنابراین خواندگانی که زبان اصلی آنان زبان مثل نیست و به فرهنگ متفاوتی تعلق دارند باید ضد مثل را در بافت و قالب فرهنگی که مثلثا و ضد مثلثا در آن فرهنگ ساخته و پرداخته شده است ملاحظه کنند تا اشاراتی که در ضد مثل بکار رفته و مقصود و منظور و مفهوم واقعی و در نهایت لطف و ظرافت ضد مثل را دریابند. اشاره به این نکته نیز ضروری است که در زبان فارسی واژه های زن و مرد علاوه بر آنکه معرف دو جنسیت طبیعی آنان (man, woman) است به مفهوم زن و شوهر (husband, wife) نیز بکار برده می شوند.

۱ - توسل زنان به ظواهری که زیبایی آنان را بیشتر جلوه گر سازد

بودن نیز هست کشش مرد را دو برابر و حسد دختران دیگر را چند برابر می کند. مثلی در انگلیسی هم هست که می گوید: *Diamonds are the girl's best friend.* با توجه به همین مثل است که ضد مثلهای زیر هم به این نوع زر و زیورها آراسته است:

Diamonds are a man's best friend.

Love is blind, but not stone blind when a girl gets a diamond with a flaw in it. (Love is blind.)*

The only golden thing that some women dislike is silence. (Silence is golden.)*

در مقوله زیبایی پرستی زنان مگر می شود از لوازم آرایش، سالنهای زیبایی و آرایشگاه های زنانه گفتگو نکرد؟ از همان قدیم هم این مثل انگلیسی که می گوید: *A little bit of powder and a little bit of paint make a woman look what she ain't.* وجود داشته است. حال ببینم ضد مثل زیر در این باره چه می گوید:

A woman's place is in the delicatessen store and the beauty salon. (A woman's place is in the home.)

با توجه به موقت بودن برخی آرایشها، زیبایی واقعی و طبیعی زن و عاری از مشاطه مورد نظر قرار گرفته و بر اساس مثل مشهور *A man is as old as he feels, and a woman as old as she looks.* ضد مثلهای زیر را سکه زده اند:

A man is as old as he feels before breakfast, and a woman is as old as she looks before breakfast.

A woman is as old as she looks at 7 a.m.

A woman is as old as she looks until she puts her face on.

در مثلهای زیر زیبایی زن به عنوان عاملی مؤثر و با دوام در زندگی خود او و مردان مورد تأکید قرار گرفته است.

It's not easy for a beautiful girl to believe that love is blind. (Love is blind.)*

A woman is as old as she looks; a man is old when he stops looking. (A man is as old as he feels, a woman as old as she looks.)

A woman is as old as she looks at you.

A woman is as old as she looks to a man that likes to look at her.

دو ضد مثل زیر علاوه بر سن و سال اشاره به وزن زنان و رژیم غذایی آنان دارد:

Never underestimate the power of a woman, nor overestimate her age and weight. (Never underestimate the power of a woman.)

Give a woman an inch, and she'll start to diet. (Give her an inch and she'll take an ell.)*

اهمیت دادن به لباس و سر و وضع ظاهری و زر و زیور و آرایش در ضد مثلهای زیر منعکس است:

Clothes don't make the woman, but they help. (Clothes don't make the man.)

Clothes may not make the man, but they certainly help a woman to make him.

Clothes make the man, especially when the right girl is wearing them.

All men are created equal, but necklines, waistlines and hemlines show all women are not. (All men are created equal.)

اما زنانی هم هستند که برهنگی را بر پوشش ترجیح می دهند زیرا برای جنس مخالف وسوسه انگیز است. ضد مثلهای زیر مصداق چنین حالتی است:

Clothes make the man, and fake the woman. (Clothes make the man.)

Clothes make the man and lack of them the woman.

قرنهاست که زنان از جواهر و زیور زرین و سنگها و نگینهای قیمتی بویژه الماس برای زیباتر جلوه کردن استفاده می کنند و از آنجا که الماس نشانی از ثروتمند

شود. ضد مثل زیر مصداق چنین موردی است:

A woman with a past attracts men who hope history will repeat itself. (History repeats itself.)*

علاوه بر آن مواردی هم وجود دارد که برخی زنان با هدف خاصی در صدد فریب مردان بر می آیند تا با کشش جنسی خود آنان را به سوء استفاده وادار کنند. غالباً رؤسای آنان، رانندگان تاکسی و شوهر آینده شان هدف مناسبی به شمار می آیند. ضد مثلهای زیر از آن جمله است:

Give a boss with a sexy secretary enough rope, and he's bound to be tied up at the office. (Give a man enough rope and he will hang himself.)

It's the early girl that catches the coachman. (It's the early bird that catches the worm.)*

زنانی که در همبستر شدن خود را از شایستگی کامل برخوردار می شمارند متقابلاً از جنس مخالف انتظار ابراز مردانگی، آن هم به شایستگی، دارند و کم و کاستی را از این بابت در حق خود روا نمی دارند. بیینیم ضد مثل در این باره چه چیزی را برای آنان به ارمغان آورده است:

Boys will be boys, otherwise the girls would be disappointed. (Boys will be boys.)*

برخی مردان داشتن شریک زندگی از نوع زنان بالا را وسیله موفقیت خود قوار می دهند. ضد مثل زیر، هرچند تا حدی مستهجن، ولی ذکرش بر حذفش فائق آمده است:

Underneath every successful man there is a woman. (Behind every successful man there's a woman.)

چهره زن در ضد مثلهای را در شماره آینده با موضوعاتی متفاوت پی می گیریم.

Opportunity knocks but once, but for a pretty girl it whistles all the time. (Opportunity knocks but once.)*

Beauty may be only skin deep, but if she were mine I'd skin her. (Beauty is only skin deep.)*

در ارتباط با مثل دوم سعدی فرماید: پز طاوس در اوراق مصاحف دیدم / گفتم این منزلت از قدر تو می بینم بیش / گفت خاموش هر آنکس که جمالی دارد / هرکجا پای نهد دست نداشتش پیش.

۲ - زن: آلت هوسرانها

ضد مثلهای زیر اشاره به مواردی دارد که زن مطلقاً آلت هوسرانی مرد قرار می گیرد و از این رهگذر در هر جا و هر مکان مورد سوء استفاده جنسی واقع می شود.

A girl had in bed is worth two in the car. (A bird in the hand is worth two in the bush.)*

A woman in the bushes is worth two in the hand.

A woman's place is in the car. (A woman's place is in the house.)

A woman's place is in the hay.

A woman's place is on my face.

(آخرین ضد مثل بالا اشاره به یک نوع رفتار انحرافی جنسی (cunnilingus) دارد.)

البته اینطور نبوده است که همیشه مردان هوسباز و به اصطلاح زنباره مانند موارد بالا زن را مورد سوء استفاده جنسی قرار دهند. دنیای کنونی عکس قضیه را نیز مطرح کرده است بطوری که زنان بی عفت فرصت استفاده از این نوع هوسرانها را از دست نمی دهند. این مثل انگلیسی که می گوید: *Once a crook, always a crook* اشاره به زنانی دارد که پالانشان کج است آن هم برای همیشه. حال وقتی که مردانی آن چینی با زنانی این چینی سر و کار پیدا می کنند، انتظار دارند که سوابق گذشته درباره آنان نیز تکرار